

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12—
pol leta	6—
četr leta	3—
na mesec	1·10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vršajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5. (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto	K 18—
pol leta	9—
četr leta	4·50
na mesec	1·60
Za inozemstvo celo leto	28—

Upravništvo: Knaflova ulica 5. (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Češki deželni proračun.

Praga, 15. septembra. Deželni odbor je sestavil proračun za leto 1911., ki se ima predložiti deželnemu zboru, ako bo sploh zboroval. Proračun bo izkazoval še večji primanjkljaj kakor lani.

Poslanec Choe konferira.

Praga, 15. septembra. Češki narodno - socijalni poslanec Choe je včeraj konferiral z grofom Schönbornom, dr. Škardo in dr. Pinkasom zaradi češko-nem. spravnih konferen.

»Ukrajinci« pri Bienerthu.

Dunaj, 15. septembra. Ministrski predsednik baron Bienerth je včeraj popoldne sprejel predsedstvo ukrajinskega državnozborskega kluba.

Hrvaški ban in nova stranka.

Dunaj, 15. septembra. Z ozirom na ustanovitev enotne hrvaške stranke je včeraj eden izmed urednikov lista »Neue Freie Presse« interveniral hrvaškega bana dr. Tomašića. Ban je rekel med drugim, da je napravil program nove enotne stranke nanj zelo slab vtisk. Sicer pa se ta program ne sme jemati preveč resno, kar baje izpričuje že dejstvo, da se je izmed 57 bivših poslancev hrvaško-srbske koalicije udeležilo predvčerajšnje seje samo 24. Zlasti ni povolji banu trialistična vsebina programa. Za to je on mnenja, da je hrvaško-srbska koalicija, ako zastopa tak program, kot vladna stranka popolnoma nemogoča. V slučaju, da bi hrvaško-srbska koalicija na podlagi tega programa pri bodočih saborskih volitvah dobila večino, potem ne bo vladni preostajalo drugega, kakor sabor znova razpustiti in razpisati nove volitve. Sicer pa se ban še nadeja, da se mu bo posrečilo koalicijo, oziroma novo stranko pregoriti, da bo modifirala svoj program.

Kongres avstrijskih kmetijskih zadrug.

Dunaj, 15. septembra. Včeraj je imel tu svojo prvo meritorno sejo II. kongres avstrijskih kmečkih zadrug. Na kongresu so zastopane vse avstrijske zadružne zveze, vse centralne zadružne organizacije iz Nemčije, zadružna zveza bolgarska, angleško poljedelsko ministrstvo, ogrska zadružna centrala in vsa avstrijska ministrstva. Pozdravi so došli iz vseh krajev Evrope. Izmed pozdravnih govorov je omeniti zlasti govor sekcijskega načelnika v poljedelskem ministrstvu, dr. Ersta, in predsednika zveze nemških Schulze-Delitschevih posojilnic Wrabetza. Referirali so: Sedlak iz Prage o pomanjkanju kmetijskih delaveev, državni poslanec Bauchinger o razkosanju posestev, in predsednik avstrijske centralne zadružne zveze Sterek o stanju avstrijskega zadružništva. Slovencev je na kongresu okrog 25 in sicer dr. Kalan, dr. Božič, Štibler, Učakar, Pangere, Jošt in drugi.

Klerikalni pečom pred zadružnim kongresom.

Dunaj, 15. septembra. Na včerajšnjem kongresu avstrijskih kmetijskih zadrug je poročal ravnatelj centralne zadružne zveze Störek o klerikalnem polomu na Koroškem. Predlagal je resolucijo, v kateri se med drugim naglaša, da se je v koroški centralni zadružni organizaciji zanesljaj najprimitivnejši princip zadružnega gospodarstva in zakonitih določb. Nadalje se obsoja gospodarstvo zadružnih voditeljev na Koroškem ter poudarja, da je bil ta polom le mogoč, ker se je koroška centralna zadružna organizacija znala odtegniti nadzorstvu državne zadružne centrale. Končno se izraža zahteva, da ne sme vsled poloma trpeti škode nobena rajfajzenovka na Koroškem.

Kongres srbskih zadrug.

Belgrad, 15. septembra. (Zakaseno.) V Leskovcu se je vršil v nedeljo XV. kongres srbskih zadrug. Kongresu je predsedoval vsečiliški profesor Lozanić. Shoda so se udeležilo nad 3000 zadrugarjev, vsled česar so se morala vsa zborovanja vršiti pod milim nebom. Vlado so zastopali trije ministri. Na kongresu so bili zastopani Bulgari, Ogori in Slovenci, po revizorju celjske zadružne zveze Štiblerji. Ravnatelj belgradske zadružne zveze Avaramović, ki je znan kot eden najboljših zadružnikov med Slovani, je poročal o temi: »Zadružništvo in države«. Po sodbi nepristranskih veščakov je srbsko zadružništvo najvzornejše med Slovani.

Spremenjen potovalni program cesarja Viljema.

Pecuh, 15. septembra. Radi koleke v Mohaču cesar Viljem ne bo potoval v Bellye preko Mohača, marveč po raznih stranskih železniških progah naravnost na posestvo nadvojvode Friderika.

Kolera.

Dunaj, 15. septembra. Iz Ogrske se zopet poroča sedem novih slučajev azijske kolere. Proti sadju in zelenjavi z Ogrske je potrebna najstrojnja previdnost.

Dunaj, 15. septembra. Tu se tekom včerajšnjega dne ni prigodil noben nov slučaj azijske kolere.

Sanacijska akcija pri »Banki popolare«.

Trst, 15. septembra. Sanacijska akcija pri »Banki popolare« z raznimi dunajskimi bankami se ni posredila. Sedaj se za sanacijo zanima »Länderbanka« sama, ker si upa s tem pridobiti v Trstu trdno pozicijo.

Klerikalni panama na Koroškem.

Dunaj, 15. septembra. Sanačna akcija glede klerikalnega poloma na Koroškem je že vpeljana, toda ne udeležuje se je vlada, marveč, ker se zatrjuje, razni premožnejši člani krščansko-socijalne stranke in visoka duhovščina, ki baje hoče za

sanacijo porabiti — cerkveno premoženje. Vsled sanačne akcije ne bo do, kakor zatrjujejo klerikale, koroške posojilnice in zadruge ničesar izgubile. Samo, če bo res in ako ni to samo manever, da bi se razburjenje med prebivalstvom poleglo!

Pasivna resistenca na južni železnici.

Dunaj, 15. septembra. Včeraj so imeli tu posvetovanje delegatje uradništva na južni železnici. Sklenili so, da za sedaj opuste pasivno resistenco, ki bi se imela pričeti 15. t. m., toda le pod pogojem, ako jim železniška uprava do 13. oktobra da na njihove zahteve povoljen odgovor: 1.) da ne bo radi gibanja za izboljšanje gmotnega položaja nikogar kaznovala in 2.) da bo izpolnila vse petite uradništva, kakor je to storila državna železnica. V tem slučaju se morajo zahteve uradništva izpolniti 1. januarja 1911.

Dunaj, 15. septembra. V socijalno-demokratskih krogih se dementujejo vesti, kakor da bi bili socijalni demokratje proti pasivni resistenci na južni železnici. Socijalno - demokratske organizacije še o tej stvari sploh niso razpravljale, marveč čakačajo na odgovor upravnega sveta južne železnic.

Avstrijski beguni v Srbiji.

R. Belgrad, 15. septembra. Listi poročajo, da sta v Srbijo pribegla dva učitelja iz Hrvaške in sicer Danilo Tepravec iz Trnovec in Mihajlo Putić iz starega Sela. Preplavala sta Savo pri Grabovcu. Če sta res učitelja in ne kakšna potepuhata, se dosedaj ni moglo dognati.

Romunski izletniki v Srbiji.

R. Belgrad, 15. septembra. V Belgrad je prispealo 200 romunskih izletnikov iz Turne Severina. Izletniki so bili prisrčno sprejeti in so si v spremstvu znancev ogledali Belgrad. Iz Belgrada so se napotili v Pančevo.

Radi umora črnogorskega emigranta.

R. Skoplje, 15. septembra. Kazenska preiskava radi umora črnogorskega emigranta polkovnika Mitrovića, ki je pretekli teden na rannah umrl, je zaključena. Državno pravništvo toži Stavro Maksimovića kot morilca, ter Štefana Kotorčiča in hotelirja Todora kot sokriva ter predlagala za prvega smrtno kazen, za zadnja dva pa težko ječo 15 let.

Konstituiranje kretske vlade.

Kaneja, 15. septembra. Kretska vlada se je vsled odstopa Venizelosa rekonstruirala. Za šefu vlade je bil izbran dr. Maris, ki je znan kot zanesljiv pristaš Venizelosov.

Odstop bolgarskega ministrstva.

Sofija, 15. septembra. Ministrski predsednik dr. Malinov je podal carju Ferdinandu demisijo celokupnega ministrstva. Dokler se krisa ne reči, ostanejo dosedanji ministri na svojih mestih.

Grška narodna skupščina.

Atene, 15. septembra. Kralj Georgios je včeraj ob 11. dopoldne otvoril grško narodno skupščino. V svojem otvoritvenem govoru je poudarjal, da je bila narodna skupščina sklicana, da modernim zahtevam primereno modificira grško ustavo. Kralj je pozival poslance, naj vrše svojo patriotsko dolžnost in naj sklepajo po treznom in temeljitem preudarku.

Grški ekumenski kongres.

Carigrad, 15. septembra. Vkljub vsem varnostnim odredbam se je včeraj vendarle vršil napovedani grški ekumenski kongres. Izmed napovedanih 150 delegatov pa se je kongresa udeležilo samo 50. Izmed teh jih je cala turška vlada aterirati 8.

Odstop ministra Izvoljskega.

Petrograd, 15. septembra. »Novo Vremja« potrjujejo resničnost vesti o odstopu ministra zunanjih del Izvoljskega. Glasilo kadetov »Rječ« pa pravi, da so te vesti še prezgodne.

Papež obolel?

Dunaj, 15. septembra. Po mestu se je razširila vest, da je papež Pij X. nevarno obolel. Po vsteh iz Rima te govorice niso popolnoma neutemeljene. Papež namreč boleha na revmatizmu in zaapnenju arterij, vendar pa kljub temu še vedno sprejema običajne obiske.

Zavret na napad na gozdarja.

Brežice, 15. septembra. Neznan zločinec je ustrelil skozi okno s puško na gozdarja Šlagla v Pišecah. Strel je zadel Šlagla v glavo in mu prizadjal smrtnonevorno rano. Ženi, ki je sedela poleg njega v pisarni, se ničesar zgodilo.

Srednji vek se vrača!

Budjevice, 15. septembra. Vladajoči knez Adolf Schwarzenberg je izdal na vse svoje uradnike in uslužbence ukaz, naj strogo posvečajo nedelje in praznike, naj hodijo redno k sveti maši in v predpisanih časih sprejemajo svete zakramente.

Poneverjenja na Ruskem.

Petrograd, 15. septembra. Revizija v Kijevu je dognala, da so tamkajšnji intendantni tekom zadnjih let poneverili 17 milijonov mark.

Generalna stavka na Angleškem.

London, 15. septembra. Kongres angleških delavskih društev je sklenil, naj se delavska društva čim najtesneje združijo, da bodo pripravljeni za bodoči splošni delavski strajk.

Zepelin se je zopet ponesrečil!

Baden - Baden, 15. septembra. Zrakoplov Zeppelin je včeraj napravil vzlet s pasažirji proti Heilbronu. Tu se je pokazal na stroju defekt, vsled česar se je moral vrniti v Baden. Ko so ga tu spravili v uto, se je prigodila eksplozija, ki je uničila baje ves zrakoplov. Težko ranjene so štiri osebe, škoda pa znaša 150.000 mark.

Železniške delavske hiše v Ljubljani.

Sodrug Kopač čutil je potrebo, pohvaliti se v »Rdečem Praporju«, kako velik intimus je bil z bivšim ravnateljem državnih železnic, dvornim svetnikom Ruffom. V ta namen priobčil je nek privaten pogovor z njim, iz katerega pa je razvidno vse drugo, samo ono ne, kaj je hotel dozakati. Takrat, ko je poslanec Hribar govoril z dvornim svetnikom Ruffom zaradi stavbe železniških delavnic v Ljubljani, ni namreč bilo nikakega govora o hišah za stanovanje železničarjev sploh; pač pa o delavskih hišah v zvezi z železniškimi mehaničnimi delavnicami. Nikdo ne bo de poslaneu Hribarju štel v zlo, aksi tistikrat ni hotel vprašanja sezidave mehaničnih delavnic v Ljubljani komplikovati s tem, da bi bil v zvezi z njimi zahteval tudi gradnjo delavskih hiš. Vsak pameten človek mora marveč vedeti, da se morajo take stvari prepričati nadaljnemu razvoju. Sicer pa taki privatni pogovori nimajo nič obveznega na sebi. Najboljši dokaz za to je, da se vprašanje zgradbe mehaničnih delavnic v Ljubljani toliko časa ni rešilo, dokler poslanec Hribar ni pri ministru Derschattu direktno v tem smislu intereniral ter ga pridobil za to, da se je železniško ministrstvo končno odločilo graditi jih v Ljubljani. — Iz nadaljnega pripovedovanja sodruga Kopača je samo to razvidno, da je dvorni svetnik Ruff rad veliko govoril. Mi bi lahko n. pr. navedli, kaj je dvorni svetnik Ruff poslaneu Hribarju pripovedoval o sodrugu Kopaču. Toda mi se ne moremo postaviti na stališče, da se smejo privatni pogovori poljubno zlorabljati. Zato same pribijemo, da pripovedovanje Kopačeve ne sloni popolnoma na resnici. Kolikor se tiče slovenskega osobja za bodoče mehanične delavnice državnih železnic, je namreč ravno poslane Hribar pokazal pot, po kateri nam je hoditi. Takoj potem, ko je dosegel ustanovitev mehaničnih delavnic državnih železnic v Ljubljani, zastavil je namreč vse sile, da dobi naše dejelno stolno mesto tudi državno obrtno šolo, katera bo tehnični personal za te delavnice odgajala. S tem je torej poslane Hribar pokazal, da ume nalogo slovenskega poslancea, kajti državna obrtna šola bo ravno omogočila državnim železnicam, da namestijo v svojih ljubljanskih delavnicih Slovence ter onemogočijo importiranje nemškega živilja v Ljubljano. — Mislimo, da smo dovolj jasno govorili: v kako nadaljnjo polemiko pa se z »intimusom« gospoda dvornega svetnika Ruffa ne bomo spuščali.

Rasprava o tožbi dr. Tavčar - dr. Triller proti A. Ribilkarju.
Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, je obravnavana na tožbo gg. dr. Tavčarja in dr. Trillerja proti tržnemu nadzorniku g. Adolfu Ribilkarju raspisana v sobotu, dne 24. 8. 1911. Kakor je znano, bodo pri tej obravnavi poleg drugih zaslišani kot svedoki: državni poslanec dvorni svetnik dr. Ploj, državni poslanec Ivan Hribar in dejelni predsednik baron Schwarz.

Preiskava proti članom razpuščenem
»N. D. O.«

Včeraj so bili na sodišču zaslišani prvi člani mladenične skupine razpuščene narodne delavske organizacije, ki so obtoženi po § 305, k. z. (javno poniževanje ali zaničevanje ustanov zakona ali pohvala nezakonitih ali nenaravnih dejanj). Zaslišani so bili ti-le: Siard, bivši predsednik mladenične skupine; Baraga, bivši tajnik; Štrukelj, bivši blagajnik in Prof. Zaslusal jih je preiskovalni sodnik dr. Kaiser. Kakor čujemo, je preiskovalni sodnik obtožence med drugim vprašal, kakšne časopise čitalo, če so imeli kakе tajne sestanke, če so bili v zvezi s češkimi narodnimi socijalci, če so bili morda med aranžerji septembrskih dogodkov in ako so bili v kakršnikoli zvezi z zadnjimi »demonstracijami« v Ljubljani itd. Kaj so osumljenci na ta vprašanja odgovarjali, seveda ne vemo.

Teharje ostanejo v nemčurskih rokah.

Prekasno za večerni list smo dobili včeraj iz Celja to - le brzojavko: »Danes so se vršile občinske volitve v Teharjih. V III. razredu so dobili slovenski kandidatje 164 glasov, nemčurski pa 237. Občina torej ostane tudi v bodoče v nemčurskih rokah.« — Ta vest je žalostna, a ni došla nepričakovana, zakaj Slovenci se za Teharje niso prav čisto nič brigali in so mirne duše prepustili polje tovarni v Storah, ki je seveda storila neovirano vse, da preskrbi nemčurski stranki večino v III. razredu.

Konec afere Ambrožič - Watzlawek.
V torek, dne 13. septembra, se je končala pred okrajnim sodiščem potrični obravnavni afera Ambrožič-Watzlawek. Zadnji je bil obsojen na globo 50 K. čes, da je očital Ambrožič - goljufijo! Obsodba se opira na izpovedbo edine priče Rossa ali Roša, ki pa je bil pri usodnem pogovoru z Watzlawekom - »fajhten!« Pri včerajšnji obravnavi so se čitali razni članki iz »Unterst. Volkszeitung«, v katerih se zasmehuje dr. Ambrožiča. Ti so vzbudili v sodni dvorani viharne veselost Slovencev in silen odpor pri Nemcih, tako da je moral sodnik Stepischnegg ponovno

groziti z izpraznjenjem. Ambrožič je dne 13. septembra znova potrdil, da ni le samo pro forma čef - urednik »Vahtarice«, temveč tudi pravi, plačani urednik, ki vodi uredništvo - in je torej tudi autor mnogih Slovenskih in tudi državno upravo, skrajno žalečih člankov. (Slučaj baron Müller, Clary itd.) Zdi se nam, da bi kaj takega vrla v Ljubljani ne trpel - v Celju pa se sme storiti vse - ne da bi k temu rekla namestnija le eno besedico! — Proti obsodbi je vložil Watzlawek priziv.

Smart narodnega duhovnika.

V Št. Lenartu pri Sedmih studencih blizu Beljaka je umrl dne 13. septembra vpokojeni ondotni župnik gosp. Fr. Bergmann, brat restavtratorja na Rožniku. Pokojnik je bil navdušen Slovenec, ki ni maral poznati strankarske in politične razlike med koroškimi Slovenec. Bil je soustanovnik slovenskega omizja v Beljaku, ter redno prihajal na sestanje, dokler je še bil čil na telesu. Blag mu spomin!

Kje so cestni pometaci?

Odkar je v mestni hiši nastalo medvladje in vzel vajeti mestne uprave v svoje roke vladni komisar, ja v mestu vse narobe. A tudi za sango v mestu se od tistega časa čisto nič ne stori. Preje so bili cestni pometaci, zlasti po glavnih ulicah in cestah, neprestano na poslu, sedaj pa, odkar gospodari na magistratu gospod Lascan, ni več videti na cesti nobenega pometaca. Tako sedaj leži ves ljubi dragi dan živinsko blato na ulici, kakor v najzadnejši gorski vasi, da mora človeka res biti sram, ako pride kak tujec v naše mesto. Da je v tem oziru v manj obljudenih ulicah še slabše, tega ni treba naglašati. Na Tržaški cesti na primer že gnojnica teče na cesto, kar je menda sedaj, ko se je splošno batiti prihoda kolere, prav higijenično in zdravju koristno. Sam bog ve, kaj je gospod vladni komisar storil s pometaci, da jih ni več videti? Morda jih je poslal na oddih misleč si: »Sedaj sem jaz nova metla, ki bo pometala, čemu je sedaj treba mestu pometacev!!

Pritožbe iz občinstva.

Vsek dan nam prihajajo pritožbe od prebivalcev s Tržaške ceste, čes, da je ni v mestu bolj od boga in vladnega komisarja zapuščene ulice, kakor je Tržaška. Na celi cesti brlita dve slabí žarnici, katerih hruški menda nista bili zamenjani, odkar obstoji električna razsvetljava v Ljubljani, prav nikjer pa ni nobenega stražnika, da bi se torej tu lahko zgodili največji zločini, ne da bi bile mogoče dobiti od koderkoli oblastvene pomoči. Gospod vladni komisar, čemu stoji stražnik pred palačo na Bleiweisovi cesti, ko ga je drugodi

sredi vmes pa je vodila pot do gradiča, ki je bil še ves razsvetljen.
Cerin je zadnjikrat vzpodbodel konja. Zveneli so udareci podkev ob kamenito cesto, da se je slišalo daleč naokrog in nekaj trenotkov pozneje se je Cerin ustavil pred gradičem. Naglo je skočil s konja in ne meneč se za zvesto, od dirjanja vso znojno žival, je pohitel v hišo.

A že mu je prišla nasproti Leonora. Slišala je konjsko peketanje in slutila, kdo da je prišel.

Leonora je bilo krepko, zdravo dekle, jasnih lie in velikih izrazitih oči. Njen obraz je žarel veselja in ko je zagledala Cerina, ga je z obema rokama objela in ga poljubila.

»Moj ljubi fant! To je bilo vse, kar mu je rekla v pozdrav, potem ga je prijela za roko in ga peljala v veliko sobo, kjer je bila družina zbrana pri večerji.

In tej dobrovoljni družbi med temi prostodružnimi ljudmi je Andrej Cerin pozabil vse skrbi prejšnjega večera in tega dne, pozabil prijatelje in znance, pozabil vse trpljenje in celo pretečo vojno s Turki in bil samo srečen, kakor da je načel varno zavjetje pred vsemi viharji živilnjaka.

Še srečnejša, kakor om sam, pa je bila Leonora, saj ji je prinesel veselo vest, da je več ne zapusti, da je za vedno silekel cesarsko sukajo in da ostane pri njej do konca dni.

nujno potreba. Predvčerajšnjim se je na primer neki možak ponoči na cesti obesil. Seveda ni bilo redarja nikjer, slučajno je prišla mimo neka ženska, ki je nesrečnika rešila. Ali naj na Tržaški cesti ženske opravljajo posle redarjev, gospod vladni komisar?

Slovensko deželno gledališče.

Danes, v četrtek ob pol 8. zvečer se začeno v gledališču redno skušnje zborja za Smetanova opero »Dálidor«, Wagnerjevo opero »Tannhäuser« in Leharjevo najnovejšo opereto »Knežna«. — V izložbi »Narodne knjigarnice« so razstavljene slike gdē primadone Margite Nadasove, gdē koloraturke Cilke Šmidove in g. baritonista Han. Peršla.

Simon Gregorčičeva ljudska knjižnica.

Ta knjižnica je zdaj v novih prostorih v Wolfovi ulici, Dolenceva hiša, I. nadstropje in je odprta ta mesec vsak delavnik (razun ponedeljka) od 6.-8. (z oktobrom začenši od 5.-7.) zvečer, ob nedeljah od 9. do 11. dopoldne. — Mnogo izposojevalcev je žalibog tako zaniknih, da pušte knjige ležati doma mesece in meseci. Pozivljamo torej nujno tem potom vse one, ki knjig niso pravočasno vrnili, da to storé tekom enega tedna. Ako bi knjig ne vrnili, se bo postopalo proti njim z vso strogostjo in se bodo knjige iztirjale od njih sodnimi potom. — Obenem prosimo vse zavedene in napredne Slovence, ki hočejo kaj storiti za ljudsko prosveto, naj nam priskočijo na pomoč z gmotnimi in knjižnimi darovi.

Iz sodne dvorane.

Okrnjajo sodišče ljubljansko.

Ponesrečena kurja tativna. Kočar Anton Čadež iz Vnanje Gorice pri Ljubljani je ime zadnjic res veliko smolo. Zaskominalo ga je namreč po kokoših posestnika Marinka, kajti človeku ne diši vedno samo kaša, ričet ali krompir, ampak — se mu prileže tudi kaka pečenka. In tako se je nekega večera, ko so pri Marinčikovih ravnih večerjali, splazil Čadež v Marinčikov hlev in je začel tam med kokošmi svoje pogubnosno delo: zgrabil je dve lepi jarčici in jima je zavil vrat. No, kurje pečenke pa vendar ni jedel, kajti v tistem trenutku je prišel v hlev hlapac in Čadež jo je uruni krac poobrisal, pustivši na lieu mesta zadavljeni kokoši. Včeraj se je pa še moral zagovarjati pred sodiščem zaradi poskušene tativine. Zagovarjal se je s tem, da je bil silno pijan in da je čisto ponevedoma zašel med kure in opravljal dihurjevo službo. Seveda mu sodnik ni verjel ampak ga je obsodil na teden dni zapora, poostrenega z dvema postoma.

časti in slave na bojnem polju, boš pa ti, moj lepi oficir, les meril in seno tehtal. Oh, škoda, da to povelje ni prišlo prej, predno si ti odstopil.«

Začuden je obstal Cerin in plaho je pogledal svojo nevesto.

»Kako si vendar vsa drugačna od drugih deklet,« je dejal z nekakim rahlim očitanjem. »Vsaka druga nevesta bi bila vesela, da ženini ni treba iti na vojsko, tebi je pa menda še žal, da ostanem pri tebi. Otrok nedolžni, ti pač ne veš, kako strašna in grozovita je vojska in še posebno z divjimi Turki.«

»Vojska mora biti res strašna,« je zamišljena govorila Leonora. »Slišala sem že mnogo o vojski in lahko si predstavljam vse njene grozote. A vendar mi je žal, da ne greš tudi ti v boj. Že dostikrat sem si sama očitala, da sem tako različna od drugih žensk, a spremeniti se pač ne morem. Jaz bi bila srečna in ponosna, če bi vedela, da braniš tudi ti cesarstvo pred sovražnimi Turki. Vem, da bi se proslavil na bojnem polju. In vidiš, če bi te zadeila nesreča — če bi se ti več ne vrnli — jaz bi se sicer nikoli ne omožila in bi do svoje smrti žalovala po tebi, a rekla bi si: Umrl je smrt junakov, ki je najlepša.«

Cerin je drhtel po vsem životu in njegov bledi obraz je izdajal, s katero težo so padle te iskrene besede na njegovo srce.

(Dalje prihodnjite.)

LISTEK.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporčaka.

Roman; spisal F. K.

(Dalje.)

Cerin je med tem uredil vse svoje stvari in jih izročil prevozniku, da jih pošlje na dom njegovega očeta, poslovil se je od svojih predpostavljencev in potem zapustil Ljubljano. Hitel je, kakor da mu gori pod nogami, kakor da komaj čaka, da zapusti mestno obzidje, kakor da bi se koga bal. Se predno je bilo poldne, je na svojem konju odjezdil iz mesta in v divjem diru ubral pot na Notranjsko. Neusmiljeno je priganjal konja, da so vasi kar švigate mimo njega, podil je žival, kakor bi ne mogel učakati, kdaj dospe na svoj cilj in ko je končno ležala Postojna za njim, pred njim pa veličastni Nanos, je veselo zavrisnil in zamahnil s klobukom, vedoč, da ni večdaleč do Gornjikovega gradiča.

Tema je že objemala zemljo, ko je jezdec na upahanem konju dospel do male vode. Na griču je videl nizek stolp ubožne cerkvice, pod gričem so v večji razdalji stale kmetske koče,

— Smola je torej res velika: s pečenko ni bilo nič, zdaj pa še zapor in dva posta!

Nepreviden hlapec. Ljubljanske ulice so sicer po večini solidne in široke, ampak nesreča se vendarle včasih pripeti, kajti vsi ljubljanski vozniki in hlapec ne spadajo ravno med previdne ljudi. Dne 3. pret. meseca 10. dopoldne je peljala dekla Terzija Mercina mimo sv. Petra cerkve na mlekarskem vozičku več steklenic mleka. Za njim je pridirjal hlapec Andrej Gabron z vozom, povozil voziček in razbil dve steklenici mleka. Za svojo neprevidnost je bil obsojen na 24 ur zapora.

Razne stvari.

* **Umor in samomor iz ljubosnosti.** V Berolini je 24letnega uradnika Jurja Mana njegova 23letna sopoga iz ljubosnosti umorila. Ko je šel mož spati, je njegova sopoga odprla plin v spalni sobi ter se na to vlegla v posteljo. Zjutraj so ju našli mrtva.

* **Turški princ v dunajskem terezijanišču.** Iz Carigrada poročajo: 13letni princ Omer Faruk Medjid je s svojim učiteljem odpotoval proti Dunaju, da absolvira v terezijanišču gimnazijalne študije. Prvič se zgodi, odkar obstoji osmanska vladarska rodbina, da se šola član te rodbine, ki ima pravico do prestola, na inozemski šoli. Da princ Omer vstopi v ta zavod, je povzročil Khediv Abbas II. Hilmi paša, ki je tudi študiral na tem zavodu in katerega so še kot pravnika poklicali, da zasede prestol.

* **Mož s tremi ženami.** V Fehergyarmatu na Ogrskem so zaprli lesnega trgovca Gabrijela Koszanovitsa, ker se je dognalo, da se je mož že tretjič oženil, dasi še obe prvi ženi živita.

* **Samomor duhovnika.** V Velikem Enyedu na Ogrskem se je ustrelil duhovnik Wolfgang Szylagyi zaradi neozdravljive bolezni. Umrl duhovnik se je bavil z ogrsko zgodovino.

* **Nepoštena poštarica.** V Garambu blizu Arada so zaprli poštarico I s s u e z a n , ker je tekom nekaj let poneverila 40.000 kron. Poštarica je denar sama spravljala, poštne kaznice je pa uničevala, odpirala je tudi denarna pisma.

* **Zivina v kuti.** V Breslavi je stal te dni pred sodiščem redovnik Josip Kauer. Kauer je nadzoroval oddelek nekega katoliškega deškega zavoda. Ker je bilo njegovo nadzorovanje dečkov tako, da jih je mnogo pokvarilo, so živino v kuti obsodili na sedem mesecev ječe.

* **Nemški divjak iz Afrike.** Gotovo je še marsikom znano, koliko ogorčenja je bil provzročil bivši nemški oficir princ Prosper Arenberški, ki je v nemški naselbini v Afriki skrajno nečloveško postopal z domačini. Takrat se je pisalo o grozljivosti, za kakršna je zmožen pač samo tak nemški divjak. Zdaj se poroča, da se je princ odpovedal vojskemu činu in visokemu plemstvu in da si je nadel navadno plebejsko ime P. Claden. Mož se namerava izseliti v Vzhodno Afriko.

* **V blazniec ga pošljejo.** Bančnega ravnatelja Ohma, ki je zakrivil grozni polom pri »Nižjeavstrijski banki«, nameravajo oddati v blaznico. V blaznicu bo mož presedel kakega pol leta, potem bo pa prost. Velja še vedno rek: Tatiče obešajo, tatove izpuščajo.

* **Državni tajnik in njegova kuharica.** Na sodniškem poslopju v Charlottenburgu je nabito oglas, v katerem se naznana, da toži nemški državni tajnik Dernburg svojo bivšo kuharico Ano Dietrich na povračilo zneska 284 mark 7 pf. Kuharica je baje osleparila za to sveto svojega visokega gospodarja s tem, da je zapisovala v nakupovalno knjigo više zneske, kakor jih je v resnici izdala. To mora biti tudi pravi skopuh, ta nemški državni tajnik Dernburg, da s tako malenkostjo nadleguje sodišče in svojo bivšo kuharico.

* **Smatra obsočka.** Porotno sodišče v Feldkirchnu na Tirolskem je obsočilo delaveca Raineraja na smrt na večalih, ker je zakljal neko Schobel, ter jo nato vrgel v gnojnico.

* **Umor in samomor.** Iz Neaplja poročajo: Advokat Serniglaro, ki je bil znan zaradi svojih nečetnih dvobojev, se je preprial s svojo 54letno tašco. Pri tem je jo v dvema strelooma iz revolverja ustrelil ter na to tudi sebe usmrtil. Njegova sopoga je gledala ta krvavi prizor. Morilec je pustil opazovati svojo tašco po detektivih, ker jo je imel na sumu, da ima z nekim duhovnikom skriveno ljubavno razmerje. Ker so mu detektivi prinašali slabe vesti, je izvrnil umor.

* **Dvojna smrt več nagle jese.** Blizu Prage sta se v torek sprehajala kovinarski delavec Karel Hunek in njegova ljubica Franek. Med njima je prišlo do prepira in slednjem je Hunek udaril svojega dekleta na obraz. Užaljeno dekle je teklo k bližnjemu ribniku, v katerega je brez preudarka skočilo. Hunek je skočil za njim, da bi jo rešil, toda je prišel sam v smrtno nevarnost. Za njima je skočil nek izvoček, toda prikel ga je krč in revež niti sam sebi ni mogel pomagati. Izvočeka so ljudje slednjič izvlekli na suho, zaljubljence sta pa oba utonila.

* **Zenska ljubezen.** Mnogokrat se sliši razne zabavljice na žensko ljubezen in žensko zvestobo. Zelo mnogo jih je, ki so mnenja, da ženska sploh ni zmožna nesebična ljubezen. Da je to mnenje krivčno, nam dokazujejo razni dogodki iz vsakdanjega življenja. Naj tu navedemo nekatere: Slovitega angleškega raziskovalca Afrike, Aleksandra Boyda, so divjaki v Osrednji Afriki ob Čadskem jezeru zavratno umorili. Ko je izvedela za smrt svojega ljubega njegova nevesta Oliva Macleod, se je nemudoma odpravila na daljno pot v Osrednjo Afriko, da vidi vsaj grob svojega umorjenega ženina. Kakor to pogumno dekle, tako so čutile razne žene toliko ljubezni do svojih mož, da so jih spremljale po najnevarnejših divjih krajinah. Tako je spremljala svojega moža po Asiriji Jeanne Dienlafoy. Ostrigla si je lase in oblekla je moško obleko. Pri vseh nevarnih delih je stala svojemu možu zvest ob strani. Francoska vlada jo je v priznanje njenega poguma in njeni požrtvovalnosti odlikovala s križem častne legije. Da žena žrtvuje za svojega moža tudi življenje, je pred leti pokazal neki slučaj v Avstriji. Mož je bil na koncu gospodarskega propada. Grozil mu je konkurs, grozila mu je ječa. V najhujši sili sklene žena, da se hoče žrtvovati za moža, da hoče zanj umreti. In mož je bil trdorsčen dovolj, da je sprejel žrtev. Iz prezakurjene spalnice se je na to mlada žena v mrzlih zimskih nočeh v sami nočni obleki in bosa plazila v mrzlo vežo, kjer je toliko časa ostajala, da se je vsled mraza vsa tresoča se komaj vračala v spalnico. Teh nočnih izprehodov ni bilo treba dolgo ponavljati, kajti žena je kmalu zbolela tako, da se ni več ganila iz postelje. Čez nekaj tednov je bila mrtva. Po njeni smrti je mož dobil visoko zavarovalnino, ker je bila žena za slučaj smrti zavarovana. Ženino zavarovalnino je mož plačal svoje upnike, bil je zopet na konju. Mož pa je prav hitro pozabil na ženino žrtev in se je že čez tri meseca po njeni smrti poročil. To je njegovega sluga, ki je nekdaj slučajno slišal par besedi o nameravani smrti, tako grizlo, da je svojega gospodarja ovadil. Nezvesti soprog je bil tožen radi pomoči pri samomoru in je bil tudi obsojen. Podobno dogodbo o ženski požrtvovalnosti prioveduje francoski podobar Captier v nemškem angleškem listu. Captier je izdeloval podobo Venere, boginje ljubezni. Umetnik je hotel dobiti za model žensko, ki bi imela tako krasne noge, kakršne mora imeti boginja ljubezni. Slednjič je izsledil Captier neko mlado delavko, ki je imela noge prav po njegovi volji. Ko pa jo je hotel umetnik engažirati, jo je spravil v grozen dvom. Mlada delavka je bila poročena šele par mesecov,

pa je že bil njen mož skoro na mrtvaški postelji. Sama je morala možu streči in nikogar ni bilo, ki bi bil kaj zaslužil. Kaj naj storiti? Moža ne more zapustiti, kar sta imela denarja, je že pošel. Po daljšem razmišljevanju popolnoma resno prosi umetnika, naj ji odreže obe nogi, če bo zato eno leto preživeljal njenega moža. Mnogokrat je treba precej poguma, da žena ne zapusti moža tik pred poroko. Tak pogum je imelo neko dekle, ki se je hotelo v naselbini hudodelcev, v Novi Kaledoniji, poročiti z nekim kaznjencem. Duhovniku, pred katerim sta se nameravala poročiti, se je dozdevalo, da je mož že oženjen. Vpraša ga torej, če njegova prva žena več ne živi. »Ne,« odgovori ženin. »Ampak vas kljub vašemu odgovoru ne morem poročiti, dokler ne dokaže, da je vaša prva žena mrtva.« Po kratkem molku odgovori ženin: »Jaz sam vam lahko dokažem, da je moja prva žena mrtva.« »Kako to dokaže?« ga vpraša duhovnik. »Mene so sem poslali, ker sem jo umoril.« Kljub tej izjavji se je dekle poročilo z morilecem prve žene.

Ruski oficijalen list o gospodarskem shodu v Ljubljani.

»Moskovska Vjedomosti«, ki so, kakor je splošno znano, v najožjih stikih z ruskih vladnimi krogi, pišejo o slovanskem narodno - gospodarskem shodu v Ljubljani med drugim tako - le:

»Na shodu se je zbral več kar kor 200 delegatov vseh slovanskih narodnosti, tako avstrijskih, kakor balkanskih, iz Rusije pa na žalost ni bilo niti enega predstavitelja.

Na kongresu je bilo prečitanih mnogo vrlo zanimivih referatov.

Spošten vtisk teh referatov je bil ta, da so Nemci ne glede na intenzivnejšo borbo Slovanov za gospodarsko premoč v avstrijski monarhiji in na Balkanu, jeli zlasti živahnno delovati v teh pokrajnah in da se jim je mestoma tudi posrečilo, iztisniti Slovane iz njihovih pozicij.

Z ozirom na to je kongres sklenil zelo važno praktično resolucijo.

Sklenilo se je: Dvakrat na leto prirediti v Pragi »Vseslovanski sejem.«

Ta sejem bo v malih razmerah predstavljal nekako miniaturo našega ruskega novgorodskega sejma.

Na tem sejmu se bo spomladi in jeseni prodajalo razno slovansko blago in se sprejemala naročila nanj.

Razen tega bo »Slovanski sejem« imel značaj stalne razstave, ki se ima v manjših razmerah stopnjevale prirediti tudi po vseh slovanskih centrih.

Bilo bi želeti, da bi se te razstave udeležili tudi Rusi.

Ta razstava se ima otvoriti že prihodnjo jesen v Pragi.

Za stvar se zanima ruski konzul v Pragi in ta bo gotovo dal vsa potrebna pojasnila.

Kongresa se je udeležilo mnogo članov avstrijskega parlamenta.

Shod je odlikoval s svojo prisotnostjo ugledni slovenski politik Hribar, katerega avstrijska vlada ni hotela potrditi za mestnega župana ljubljanskega.

Pripomniti je še treba, da se je istočasno vršil v Ljubljani tudi shod slovanskih gasilcev.

Tega shoda se je udeležilo več tisoč gasilcev.

Bože moj, kako prekrasna in ponosna je bila Ljubljana, ko so tisoči naroda na trgih in ulicah peljeli »Kje dom je moj« in »Lepa naša domovina.«

To je bilo nekaj bajnega!

Zvoki slovanskih pesmi so odmevali daleč za mestom in se izgubljali v nedrigh snežnih Alp.

Cloveku, ki je videl in slišal vse to, se je topilo srce, da bi klical: »Naj živi duh slovanski in ni ga sovraga na svetu, in naj bo to tudi Nemec, ki bi nam mogoč izraziti in pra mogočno slovansko častvo.«

Za kratек čas.

M ož: Ti ne veš, kako te imam rad! Kar snedel bi te!

Z e n a: Verjamem; polovico more dote si tako že snedel.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Loterijske številke.

Dvignjene v sredo, 14. septembra 1910.

Praga: 17., 5., 42., 20., 3.

Borzna poročila.

Dunaj, 15. septembra. Ugodnejša poročila iz inozemskih trgov so povzročila ojačanje borznega položaja, vendar pa se živahnejša trgovina pod vstiskom vesti o koleri ni mogla razviti. Kurzi pač danes niso več nazadovali, pri nekaterih vrednostih pa so se celo zvišali, tako pri državnih železniških akcijah, »bodenkreditkah« in tudi pri akcijah »Länderbanke«, in ogrske eskomptne banke. Proti koncu je tendenča zopet oslabila. Lombardke in 3% prioritete južne železnice so bile slabe. Banke so zahtevale v reportu 5 do 5^{1/3}% obresti, kulisi 5 do 6%.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 14. septembra 1910.

Naložbeni papirji.	Denari	Biografi
4% majeva renta	93-60	93-80
4,2% srebrna renta	97-45	97-65
4% avstr. kronska renta	93-55	93-75
4% ogr.	91-80	92-—
4% kranjsko deželno posojilo	96—	97—
4% k. o. češke dež. banke	94—	95—

Srednje.		
Srečke iz 1. 1860 1/2	227—	233—
" " 1864	322—	328—
" tiske	156-75	162-75
" zemeljske I. izdaje	298-50	304-50
" II.	279—	285—
" ogrske hipotečne	249-55	255-25
" dun. komunalne	534—	544—
" avstr. creditne	521-75	531-75
" ljubljanske	86—	90—
" avstr. rdeč. kriza	63-50	67-50
" ogr.	38-80	42-80
" bazilik	29-15	33-15
" turške	257-50	258-50

Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke		

Prodam fine in jalo dobo obrajev
CITRE 3053
firma Kiendel, po nizki ceni. — Naslov
pove upravniki »Sl. Naroda«.

Razne prevode

Iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in dragih tiskovin
tekrbi **osmo** v tej stroki izvršen
zadnik.

Naslov v upravniku „Slov.
Naroda“

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1882. 23
registrirana zadruga z neomejeno zavoso
v lastnem združenem domu v Ljubljani na Danjski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa
upravnega premoženja
K 83,116.121-11
K 20,775.510-55

obrestuje hranične vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, kateroga plačuje posojilnica
sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

K 20,000.000

Poskuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $1\frac{1}{4}\%$ na amortizacijo ali pa po
 $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije; na menice po 6% .

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj
in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštne hraničnice račun št. 828.405.

Usojam si vladivo opozoriti, da sem prevzel

9

glavno zastopstvo Prve češke življenske zavarovalnice, najcenejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.
Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
po $4\frac{1}{2}\%$; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
najrazličnejše načine. — **Ravnootam menjalnica:** zamenja tuj denar,
prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
— Ekskomptira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.
Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni
pisarni.

10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje
od dne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ čisto. — Kupuje in predaja vrednostne
papirje vseh vrst po dnevnih kurzih.

Delniška glavnica: K 5,000.000 — Rezervni zaklad: K 450.000 —

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Dolžnost

vsakega Slovence je,
da sklene zavarovalno
pogodbo bodisi za
življenje, ali pa proti
požaru le pri slovenski
banki »SLAVIJI«.

Podpirajmo torej
domač slovenski za-
vod, da more nalogo,
ki si jo je stavljal, iz-
polniti v najširšem ob-
segu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

.. Ogromni rezervni fondi K 48,812.787 — Jamčilo za popolno varnost. ..

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.

Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj
smrti roditeljev, za doto otrokom.

Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.

Banka „SLAVIJA“ je res slovenska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim
dobrodelenim namenom.

Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje

generalni zastop banko „Slavijo“ v Ljubljani.

Z A P L E N J E N O

.. Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Mestna hraničnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 3.

.. Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 318 milijonov krov.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov krov.

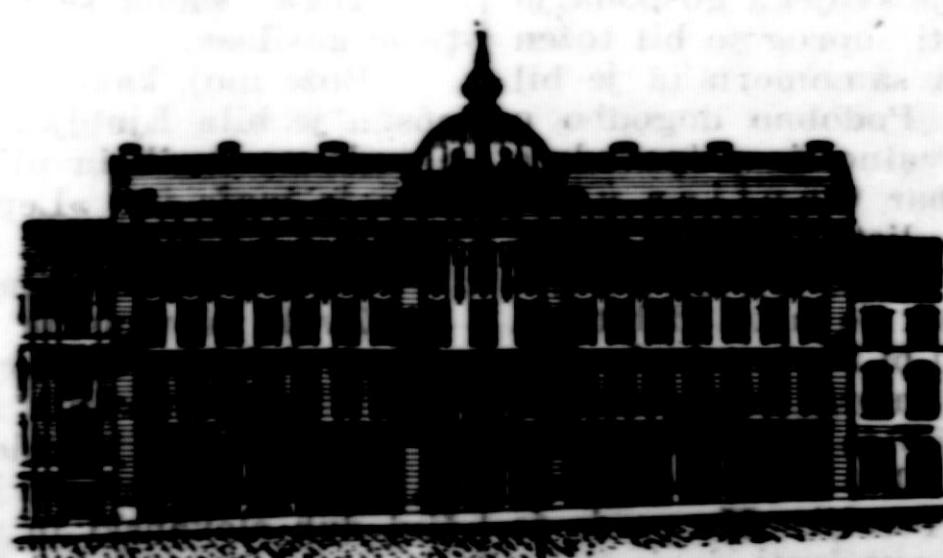
Rezervni zaklad nad 1 milijon krov.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven
rezervnega zaklada še mestna občina
ljubljanska z vsem premoženjem in z vse
svojo močjo. Izguba vloženega denarja je
nemogoča, ker je po pravilih te hraničnice,
potrjenih po c. kr. deželnih vlad, izključena
vsaka spokulsojija z vloženim denarjem.
Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo
po $4\frac{1}{4}\%$ brez odbitka; nezdignjene obresti se
pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov
denar.

Posojila na zemljišča po 5% obresti in proti
amortizaciji po najmanj $1\frac{1}{4}\%$ na leto. Daje po-
sojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače
kronnikine, v podpiranje slovenskih trgovcev
in obrtnikov pa kreditne društve.

Lastalna in tisk »Narodne tiskarno«.